

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK NAAR DE KWALITEITSVERBETERING

obs De Akker

Plaats : Opmeer
BRIN nummer : 11TI|C1
Onderzoeksnummer : 271794
Datum onderzoek : 11 maart 2014
Datum vaststelling : 23 april 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	13

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 11 maart 2014 een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd op obs De Akker. Daarbij is gekeken naar de kwaliteit van het onderwijs en naar naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 11 december 2012 stelde de inspectie tekortkomingen vast in de opbrengsten en het onderwijsleerproces op obs De Akker. Deze zijn beschreven in het inspectierapport dat is vastgesteld op 11 maart 2013. De kwaliteit van het onderwijs is toen als zwak beoordeeld en de inspectie heeft haar toezicht geïntensiveerd. Om na te gaan in hoeverre de eerder vastgestelde tekortkomingen zijn opgeheven en de kwaliteit van het onderwijs weer voldoende is, heeft de inspectie nu een afsluitend onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn. Ook aanvullende vragenlijsten zijn bij de analyse betrokken.
- Schoolbezoek, waarbij in alle groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleider over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leraren.
- Een eindgesprek met de directie a.i. en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: opbrengsten, leerinhouden, didactisch handelen, afstemming, begeleiding, zorg en kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Daarnaast heeft de inspectie enkele controles uitgevoerd op bepaalde standaard gecontroleerde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.		•			

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.		•		
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		•		

Zorg		1	2	3	4
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.		•		

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.		•		
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		•		

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De inspectie constateert dat het onderwijs op obs De Akker van voldoende kwaliteit is. Naar aanleiding van het inspectiebezoek in 2012 heeft de school een verbeterplan opgesteld en is er, vooral met de komst van de directeur a.i., op planmatige wijze gewerkt aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. Ten opzichte van het inspectiebezoek van 2012 heeft de inspectie weliswaar verbeteringen vastgesteld met betrekking tot de zorg en de kwaliteitszorg, maar dit heeft nog niet geleid tot voldoende beoordelingen op alle indicatoren van deze kwaliteitsaspecten. Dit benadrukt het belang van verdere implementatie, het geven van gerichte feedback aan de leraren op deze onderdelen en uiteindelijk de borging van de gerealiseerde onderwijskwaliteit in alle groepen. Aandachtspunten voor de school betreffen de taakgerichte werksfeer, het analyseren van de methodegebonden toetsen, de afstemming, de zorg en enkele aspecten van de kwaliteitszorg. Wel zijn nu zowel de tussen- als de eindopbrengsten van voldoende niveau. Met deze aangebrachte verbetering van de onderwijsresultaten en het gegeven dat er voldoende vertrouwen is op verdere verbetering van het onderwijsleerproces onder leiding van de directeur a.i., is de inspectie van oordeel dat het traject van geïntensiveerd toezicht kan worden beëindigd.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Context

Het afgelopen schooljaar heeft de school te maken gehad met wisselingen van de directie en van leraren in groep 5/6. Ondanks de inzet en de betrokkenheid van de teamleden is het schoolverbeteringstraject hierdoor gestagneerd. Met de komst van de directeur a.i. in oktober 2013 is het verbeterplan aangepast, zijn er duidelijke prioriteiten gesteld en werkt het team doelgericht aan de gestelde doelen. De directeur a.i. blijft in ieder geval tot aan het einde van dit lopende schooljaar en zal een bijdrage leveren aan het inwerken van de nieuwe directeur. De procedure voor het benoemen van een nieuwe directeur is inmiddels gestart.

Opbrengsten

De eindopbrengsten liggen in 2014 en 2013 boven de ondergrens die de inspectie bij de beoordeling hanteert. In 2012 liggen de eindopbrengsten onder deze ondergrens. Op grond van voornoemde gegevens beoordeelt de inspectie de eindopbrengsten als voldoende. Het perspectief voor 2015 is eveneens gunstig gezien de voldoende resultaten voor rekenen en wiskunde en begrijpend lezen van de huidige groep 7.

De resultaten gedurende de schoolloopbaan zijn ook van voldoende niveau, vanwege de voldoende resultaten voor technisch lezen in groep 3 en 4 en rekenen en wiskunde in groep 4. De resultaten voor rekenen en wiskunde en begrijpend lezen in groep 6 zijn onvoldoende.

De indicator die betrekking heeft op de ontwikkeling van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften is (net als in 2012) als onvoldoende beoordeeld. Tijdens het onderzoek waren er leerlingen in groep 8 die onderwijs volgens een eigen leerlijn volgen. Voor deze groep leerlingen heeft de school nu weliswaar ontwikkelingsperspectieven en tussendoelen uitgewerkt, maar zijn de einddoelen en bijbehorende leerlijnen niet in alle gevallen voldoende onderbouwd en/of voldoende ambitieus. Ook blijkt uit de gegevens dat een aantal tussendoelen niet zijn bereikt.

Leerstofaanbod

De inspectie heeft alle indicatoren betreffende het leerstofaanbod als voldoende beoordeeld. Dit betekent onder andere dat het leerstofaanbod aan de kerndoelen voldoet en de leerstof passend is bij de onderwijsbehoeften van de

leerlingenpopulatie. Wel is het aan te bevelen om het woordenschatonderwijs verder te verstevigen.

Didactisch handelen

Hoewel er aanzienlijke verschillen zijn tussen de leraren, is de uitleg van de leraren van voldoende niveau. Het instructiemodel waar de school mee werkt is echter niet tijdens alle lessen herkenbaar.

De leraren realiseren in voldoende mate een actieve betrokkenheid van de leerlingen.

Tijdens de lesobservaties valt op dat de leerlingen snel zijn afgeleid, relatief veel met elkaar bezig zijn en niet altijd taakgericht zijn. Dit vereist een duidelijke en strakke structuur van de onderwijsactiviteiten, het geven van feedback op de werkhouding van de leerlingen en het duidelijk maken van de gewenste leerhouding, een uitdagende didactiek en het gebruik van activerende werkvormen. Hiervan is op schoolniveau echter nog geen sprake. Daarom is indicator 5.2 onvoldoende.

Afstemming, begeleiding en zorg

De school heeft haar zorgbeleid, met daarin duidelijke afspraken, protocollen en procedures, vastgelegd. De leraren volgen de ontwikkeling en prestaties van de leerlingen met zowel methodegebonden als landelijk genormeerde toetsen. De school werkt met groepsplannen voor technisch en begrijpend lezen, spelling en voor rekenen en wiskunde, waarbij sprake is van een indeling in drie niveaugroepen. Toch is de afstemming van de instructie en de verwerking nog onvoldoende, omdat er geen sprake is van het planmatig werken aan inhoudsspecifieke doelen per subgroep op basis van een analyse van de methodegebonden toetsen. Voorts is er tijdens de lesbezoeken te weinig waargenomen dat de leraren zwakkere leerlingen een verlengde instructie bieden of betere leerlingen sneller aan het werk zetten. Daarnaast bestaat de afstemming van de verwerking veelal uit extra activiteiten die de leerlingen reeds beheersen of uitsluitend 'leuke' activiteiten, maar zelden uit activiteiten die de kennis of vaardigheden van de leerlingen verbreden of verdiepen.

Indicator 7.2 is onvoldoende. De leraren nemen methodegebonden toetsen af en ook zijn er foutenoverzichten beschikbaar, maar er ontbreekt veelal een nadere analyse van de toetsresultaten en conclusies voor de afstemming in de praktijk (uitgewerkt in het groepsplan en/of in de dagplanning). Wel zijn er verschillen tussen leraren op dit punt en heeft de inspectie al een paar goede voorbeelden van analyses gezien, vooral voor rekenen en wiskunde. Door het werken met de groepsplannen heeft de school haar accent verlegd van curatieve naar meer

preventieve zorg. Toch is de analyse van de toetsgegevens, de planmatige uitvoering en de evaluatie van de zorg nog onvoldoende. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat voor teveel leerlingen met V-scores gerichte handelingsplanning en evaluaties van deze handelingsplanning ontbreken. Voor deze leerlingen werkt de school weliswaar met het groepsplan, maar hierbij ontbreekt in de meeste gevallen een adequate analyse en zijn de geformuleerde doelen niet specifiek genoeg. Hierdoor loopt de school het gevaar dat de zorgactiviteiten te weinig zijn afgestemd op het specifieke leerprobleem. Daarnaast is het onvoldoende duidelijk wanneer de extra zorg binnen de groep voor zorgleerlingen gepland is, welke activiteiten zijn uitgevoerd en wat de voortgang is.

Kwaliteitszorg

De school heeft op basis van een actuele analyse van de kenmerken van de leerlingenpopulatie, inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingen en stemt haar onderwijsaanbod hierop af. Zoals eerder vermeld werkt de school nu op planmatige wijze aan de verbeteractiviteiten en rapporteert de school aan ouders en andere belanghebbenden via de jaar/schoolgids, nieuwsbrieven en ouderavonden.

De school evalueert en bespreekt de tussentijdse- en eindresultaten. Tevens zijn er maatregelen afgesproken om te komen tot verbetering van de opbrengsten. De school relateert de behaalde opbrengsten echter nog niet aan schooleigen doelen. Daarnaast is de analyse nog te weinig gericht op mogelijke oorzaken bij tegenvallende resultaten. Daarom is indicator 9.2 onvoldoende. Ook indicator 9.3 is als onvoldoende beoordeeld. De school gebruikt tevredenheidsonderzoeken voor het evalueren van het onderwijsleerproces. Hierbij betreft de school ook leerlingen en ouders. De inspectie merkt op dat deze zelfevaluatie nog te oppervlakkig is, omdat de (vrijwel uitsluitend hoge) scores niet zijn afgezet tegen de bevindingen van de directie naar aanleiding van klassenbezoeken en/of bevindingen van externen. Het borgen van de kwaliteit van leren en onderwijzen is eveneens als onvoldoende beoordeeld. Er zijn reeds afspraken vastgelegd over het werken op school (instructie, zelfstandig werken, zorg en begeleiding), maar deze zijn nog niet in alle groepen in voldoende mate herkenbaar.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan de obs De Akker het basisarrangement toe. De kwaliteit van het onderwijs is weer voldoende. Dit betekent dat de school niet langer onder intensief toezicht valt.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.